

ИЗДАВАЊЕ ВОДНОГ АКТА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈУ И ДЕПОНОВАЊЕ РЕЧНИХ НАНОСА

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ О ЕКСПЛОАТАЦИЈИ РЕЧНИХ НАНОСА

Експлоатација речних наноса врши се са водног земљишта, на локалитетима где је то од интереса за очување или побољшање водног режима, у обиму који неће нарушити водни режим, постојећу експлоатацију подземних вода, стабилност обала и природну равнотежу акватичних и приобалних екосистема.

Такође, и депоновање експлоатисаних речних наноса се врши на водном земљишту.

Водно земљиште обухвата корито за велику воду и приобално земљиште. Ширина приобалног земљишта за незаштићено подручје од поплава износи до 10 m а за заштићено подручје од поплава до 50 m, рачунајући од ножице насипа ка брањеном подручју.

Право на експлоатацију речних наноса стиче се водном сагласношћу, а ако се експлоатација речних наноса врши по основу концесије, и у складу са уговором којим се уређује концесија.

Министар може да забрани експлоатацију речних наноса уколико дође или постоји опасност да ће доћи до поремећаја водног режима, угрожавања стабилности речног корита или водног земљишта, односно уколико је нарушен добар еколошки статус (чл. 89. до 91. Закона о водама „Сл.гласник РС“, бр. 30/2010).

НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ ЗА ИЗДАВАЊЕ ВОДНОГ АКТА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈУ И ДЕПОНОВАЊА РЕЧНИХ НАНОСА

Републички орган, орган аутономне покрајине и орган града Београда су надлежни за издавање водног акта и то:

-републички орган, Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде - Републичка дирекција за воде – Београд, на територији Републике Србије , у складу са Законом о водама;

-орган аутономне покрајине, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство – Нови Сад, на територији аутономне покрајине Војводина и

-орган града Београда, Градски секретаријат за стамбено-комуналне послове – Управа за воде – Београд, на територији града Београда.

ВОДНА АКТА

Надлежни органи издају:

-водне услове и

-водне сагласности.

ПРИМЕНА ПРОПИСА ИЗ ОБЛАСТИ ВОДА ПРИ ИЗДАВАЊУ ВОДНОГ АКТА

-Закон о водама („Сл.гласник РС“, бр. 30/2010) , чланови 89, 90, 91 и 115.-121.

-Правилник о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката и садржини мишљења у поступку издавања водних услова („Сл.гласник РС“, бр. 74/2010), чл. 2.-11., Обасци О-1 и О-3.

ВАЖЕЊЕ ВОДНОГ АКТА

Водни услови престају да важе по истеку од две године, ако у том року није поднет захтев за издавање водне сагласности.

Водна сагласност се издаје за експлоатацију речних наноса на одређено време, а најдуже за период од две године.

Напомена: од 01.01.2012. године издају се „нови“ водни услови за локације за које су издате водне сагласности, чији је рок истекао, осим за локације за које су издати водни услови на основу Закона о водама (2010. године), и ако на тим локацијама није извршена потпуна експлоатација речних наноса у складу са издатим водним условима и водним сагласностима.

ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ВОДНИХ УСЛОВА

- Доказ о уплаћеној административној такси, у складу са законом;
- доказ о упису у одговарајући регистар за правно лице и предузетника, за предметну делатност;
- копија плана парцеле;
- извод из листа непокретности;
- мишљење јавног водопривредног предузећа;
- мишљење републичке организације надлежне за хидрометеоролошке послове,
- технички опис објекта, односно радова;
- графичке прилоге: генерална ситуација, ситуација, основе, профили и др. и
- претходни услови органа надлежног за пловидбу на унутрашњим пловним путевима, када се експлоатација речних наноса врши на пловном путу.

Напомена: у поступку разматрања захтева за издавање водних услова, републички орган користи техничку документацију:

ПРЕЛИМИНАРНА АНАЛИЗА МОГУЋНОСТИ БАГЕРОВАЊА НА ДРИНИ, ЈУЖНОЈ, ЗАПАДНОЈ И ВЕЛИКОЈ МОРАВИ ЗА ПОТРЕБЕ ИЗДАВАЊА ВОДНИХ АКТА, урађена од стране Института за водопривреду "Јарослав Черни"- Београд, Завод за уређење водних токова, 2011.године .

ЗАХТЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ ВОДНЕ САГЛАСНОСТИ

- Доказ о уплаћеној административној такси;
- доказ о упису у одговарајући регистар, ако је подносилац захтева правно лице или предузетник, за предметну делатност;
- решење о издавању водних услова;
- пројекат експлоатације речних наноса, урађен у складу са водним условима;
- мишљење јавног водопривредног предузећа на пројекат експлоатације речних наноса;
- сагласност органа надлежног за пловидбу на унутрашњим пловним путевима, када се експлоатација речних наноса врши на пловном путу;
- доказ о решеним имовинско правним односима (за експлоатацију и депоновање);
- доказ о праву својине, односно праву коришћења водног земљишта, са кога се врши експлоатација;

Напомена: докази о праву својине и коришћења се односе на цело спрудиште.

- копија плана парцеле (за експлоатацију и депоновање);
- акт надлежног органа о сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, односно акт надлежног органа којим утврђује да није потребна процена утицаја на животну средину;

-у случају експлоатације речних наноса са пољопривредног земљишта, сагласност Министарства надлежног за послове пољопривреде, а за територију аутономне покрајине сагласност надлежног органа аутономне покрајине и

-контролни снимак локације за експлоатацију речних наноса закључно са последњим даном извршене експлоатације.

Напомена: У случају, издавања наредне водне сагласности на основу важећих водних услова, под условом да није извршена потпуна експлоатација, на истом локалитету по претходној водној сагласности, захтев има исту садржину као и захтев за претходну водну сагласност, с тим што се уважавају већ издата, важећа акта (као на пр. акт надлежног органа о сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, односно акт надлежног органа којим утврђује да није потребна процена утицаја на животну средину, ...).

ПРОЈЕКАТ ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ И ДЕПОНОВАЊА РЕЧНИХ НАНОСА

1. Општа документација (доказ о регистрацији фирме за предметну делатност и лиценца одговорног пројектанта);

2. технички извештај

-ближи опис локације на којој се предвиђа експлоатација речних наноса,

-опис садашњег стања експлоатационог поља (врста и количина расположивог материјала, предвиђени начин експлоатације, врста механизације),

-утицај предвиђене експлоатације на промену режима вода у зони и ван зоне експлоатације, с посебним освртом на стабилност корита и обале, сигурност од поплава, загађење, рибарство, и сл.,

-податке о траси и зони експлоатације, која мора бити усаглашена са трасом регулисаног водотока. Ако регулациона траса није утврђена, онда је треба тако одредити да не ремети природни режим воде,

-предвидети пројектом да се експлоатација речних наноса у кориту водотока не врши испод коте талвега. Експлоатацију речних наноса изван речног корита предвидети изнад коте талвега (нпр. до мале воде, средње воде),

-подаци о мерама које се морају предузети у току и по завршетку експлоатације,

3. хидраулички прорачуни утицаја планираних радова, за карактеристичне вредности протицаја, на режим вода на посматраној деоници водотока (речно корито и објекти);

4. предвиђени начин евиденције ископаног материјала

-табеларни преглед пројектоване количине материјала по пројектованим профилима,

-прорачун укупне количине материјала са динамиком експлоатације,

5. депонovanje речних наноса на водном земљишту

-ближи опис локације предвиђен за депонovanje речних наноса,

Напомена: за уређење обале у зони локације депонovanje речног наноса као и за сепарацију експлоатисаног материјала на водном земљишту, потребно је исходавање посебних водних аката.

6. рекултивација експлоатационог поља

-елаборат за рекултивацију експлоатационог поља,

7. графички прилози

-прегледна карта 1:10.000 до 1:25.000,

-прегледна ситуација са положајем геолошких бушотина и регулационим радовима на посматраној деоници 1:25000,

-топографски план са обележеним опративним полигоном и координатама карактеристичних тачака 1:1000,

-ситуациони план локације експлоатационог поља са приказом пројектованих елемената 1:1000 до 1:2500,

-подужни профили у пригодној размери,

-попечни профили у пригодној размери,

-карактеристични детаљи,

-геотехнички профили постојећих и допунских бушотина и јама са подацима,

8. Прилог заштите на раду и Елаборат о уређењу градилишта и

9. Контролни снимак постојећег стања се врши крајем календарске године. Ово важи за случај да се експлоатација речних наноса врши на истој локацији и наредне године и да су важећи водни услови.

Напомена: Контролни снимак садржи технички опис, исказ експлоатисаних количина, ситуациони план, подужни профил и поречне профиле у истој размери у којој су исти приказани у Пројекту експлоатације речних наноса, динамички план експлоатације. Такође, је потребно и приказати одговарајуће геодетске елементе и доказ о регистрацији фирме за предметну делатност и лиценцу одговорног пројектанта.

КРИТЕРИЈУМИ И ОГРАНИЧЕЊА

Планска експлоатација речних наноса би требало да се заснива на следећим начелима:

-одржавање и евентуално повећање пропусне моћи корита;

-побољшање хидрауличког режима водотока и струјне слике у речном кориту;

-обезбеђење веће стабилности корита, обала и постојећих регулационих објеката и

-експлоатација квалитетног материјала за комерцијалне сврхе.

На основу наведених начела, могуће локације експлоатације речних наноса и осталог, дефинисана су следећа генерална ограничења:

Експлоатација из основног корита дозвољено је у зонама таложења наноса. Ограничења за експлоатацију из основног корита постоје у зонама објеката у кориту.

Како се не би довела у питање стабилност мостовских стубова, експлоатација спрудова на деоницама дужине 500 m узводно и низводно од мостова треба дозволити само уколико се утврди потреба за одржавањем протицајног профила. Најнижа дозвољена кота ископа у зони моста једнака је коти нивоа мале воде.

У радијусу од око 500 m експлоатација у зони изворишта је дозвољено, само у основном кориту, уз посебне услове.

Експлоатација није дозвољено у зонама подводних прелаза гасовода, 1000m узводно и низводно од објекта.

Зону забране експлоатисања у односу на хидролошке станице дефинише РХМЗ,

Експлоатација у пројектованим просецима се мора вршити строго у складу са пројектованим уређењем основног корита датим у оквиру пројекта према коме се просек изводи.

Експлоатација из инундација у непосредној зони обала је допуштена само на конвексним обалама и то на довољној удаљености од постојећих и пројектованих регулационих грађевина, како се не би довела у питање њихова стабилност.

Експлоатација из инундација у небрањеном подручју (појас унутар заштитних насипа) се може вршити, али само уз задовољење следећих услова:

Неопходно сигурносно удаљење од трасе постојећих насипа мора износити мин 50 m, од конкавне обале мин 100 m, а потребно је обезбедити и неопходно сигурносно удаљење од постојећих и пројектованих регулационих грађевина.

У радијусу од око 500 m експлоатација у зони изворишта није дозвољено са инундација.

На локацији експлоатације потребно је извршити поделу на касете (касетирање) како би се спречила појава секундарних токова. То је важно, ако је локација експлоатације

у зони постојећих отока. Дубину експлоатација у касетама треба лимитирати изнад коте талвега.

Ископани материјал који се неће користити, треба депоновати у стараче и депресије. Одлагање неискоришћеног материјала треба извршити тако да се не смањи протицајни профил и погоршају услови течења великих вода.

УСЛОВИ ЗА ПЛАНСКУ И КОНТРОЛИСАНУ ЕКСПЛОАТАЦИЈУ РЕЧНИХ НАНОСА

Експлоатација речних наноса из корита водотока се може вршити под следећим условима:

-експлоатација из корита и обала водотока се мора обављати искључиво на основу водне сагласности, која се издаје на основу пројекта експлоатације (техничке документације урађене према геодетским подлогама не старијим од шест месеци);

-експлоатација се врши у пројектованим границама, означеним на ситуационом плану и профилима, са толеранцијом од пројектоване нивелете од око $\pm 30\text{cm}$;

-ископ из речног корита се врши у узводном смеру, а од границе кинете у речном току ка регулационој линији на обали;

-извађени речни нанос се мора депоновати изван домашаја великих вода (најмање изнад нивоа десетогодишње велике воде);

-јаловину ископану на спрудовима треба депоновати у отоке, стараче и депресије тако да се не смањи протицајни профил и погоршају услови течења великих вода;

-експлоатација речних наноса, не сме да, угрози стабилност и функционалност објеката у речном кориту и стабилност обала;

-експлоатација мора бити у функцији заштите природне средине и

-складиштење горива, уља и мазива није дозвољено у близини водотока. Такође, је забрањена замена уља, подмазивање и прање механизације.

ПРАЋЕЊЕ И КОНТРОЛА ЕКСПЛОАТАЦИЈЕ РЕЧНИХ НАНОСА

На простору локације експлоатације мора се вршити контрола стања дна речног корита. Геодетско снимање позајмишта материјала је обавезно пре и после завршене експлоатације речних наноса. На овај начин добијају се подаци не само о количини извађеног песка и шљунка у претходном периоду, већ то представља подлогу за праћење обнављања резерви на потезу експлоатације, такође и основ за плаћање накнада.

Републичка дирекција за воде